

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Ds K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Boets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, Zwolle; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Groshede, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marnelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr J. C. Rullmann, Waasenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; E. Visser, Arnhem; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.

Tel. No. 58 — Postrekening No. 30000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.

Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.

Advertentie: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Uit de Schrift: Broederhaat. (1 Joh. 3:12). — Kerkelijk Leven: Reformatie in de Prediking VIII. In de Omsluitingen IX. Een record. — Boek van de Week. — Persoonlijk. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

Tot nadere aankondiging is het adres van den Eindredacteur: DUITSCHE KAMPWEG 10, WOLFHEZEN.

UIT DE SCHRIFT.

Broederhaat.

Niet gelijk Kain, die uit den boeze was, en zijn broeder doodslag; en om wat oorzaak sloeg hij hem dood? Opdat zijne werken boos waren; en die van zijn broeder rechtvaardig. 1 Joh. 3:12.

Ontzettend voorbeeld van het tegengestelde der broederliefde.

Over die broederliefde heeft de apostel gesproken in het voorafgaande. „Want dit is de verkondiging, die gij van den beginne gehoord hebt, dat wij elkander zouden liefhebben.“ En om nu de heilige roeping dezer broederliefde te ernstiger zijn lezers op het hart te binden, doet hij hun het tegengestelde daarvan zien: — de broederhaat, gelijk deze in Kains doodslag zich tot huiveringwekkende volkomenheid ontwikkelt.

Kain, — hoe treffend toont de Schrift in hem de doortrekking der lijn van den haat. Die lijn wordt naar voren doorgetrokken, en naar achteren. Naar voren.

Want Kains haat loopt uit in doodslag; en wel, doodslag in zijn schrikkelijsten vorm, — broedermoord.

En naar achteren wordt de doortrekking van die lijn geloofd; — immers blijkt de haat van Kain hieruit voort te komen, dat deze mensch „uit den boeze was“.

Het is op dat laatste, dat de apostel allen nadruk legt. Kain behoefde om geen enkele natuurlijke oorzaak zijn broeder te haten. Hij behoefde hem niet te benijden om den rijkdom van zijn vee, want Kain zelf kon de vruchtbaarste akkers kiezen; ook niet om de liefde zijner ouders, want Kain was de trots van zijne moeder. Neen, de lijn van den haat loopt verder terug, er ontspringt uit donkerder achtergrond: — Kain was „uit den boeze“. Het is „de menschenmoorder van den beginne“, aan wien hij zijn hart gegeven had. De wortelen van zijn haat hegen bij den boom der kennis, waar God vijandschap gezet had tussen slangenzaad en vrouwenzaad.

En daarom gaat de haat van Kain niet uit naar de natuurlijke zijde van zijn broeder, maar naar de geestelijke. Hij haat hem, omdat Abels werken „rechtvaardig“ waren. Overeenkomstig den boezen wortel waaruit hij leeft, is het de godsvrucht van Abel, die hem tot ergernis en grimmigheid verwekt. Kain zou alles van Abel kunnen verdragen, maar hij moet niet godvreezend zijn, hij moet geene „rechtvaardige werken“ doen. Wellicht is aan Kain zelve aanvankelijk niet duidelijk geweest, dat het dat was, hetgeen hem in zijn broeder hinderde. Hij heeft wellicht, — zooals het dikwijls gaat, — eerst op allerlei andere dingen in Abel gelet; maar de Satan heeft Kain onweerstaanbaar verder gevoerd; hij heeft zijn haat geconcentreerd op de godsvrucht van Abel; en ten slotte treedt de haat ten volle naar buiten bij het offer. Het is, blijkens het verhaal, het door God aangenomen offer van Abel, dat de vlam van Kains haat doet uitslaan; en die vlam blijkt daarin eens vlam der hel te zijn, ontstoken en aangeblazen door den duivel.

Hoe staat Kain hier voor ons, als het klassieke beeld van den fellen haat, dien het rijk der duisternis toedraagt aan de kinderen des lichts. Niet ten onrechte laat de apostel op deze vermelding van Kain volgen: „Verwondert u niet, mijne broeders! zoo u de wereld haat!“

De sfeer, waarin de wereld tegenover het Koninkrijk Gods staat, is de sfeer van haat en vijandschap. Dat is niet in elken wereldling even bewust, even willend en wetend. Er is, naar het karakter en de omstandigheden der menschen, velerlei verscheidenheid. Er zijn ook niet altijd gelegenheden, waarin deze haat zich kan uiten. Maar in wien het wel altijd bewust, altijd willend is, — dat is de boeze, wiens geest in de wereld werkt. En gelijk hij op Abel toelagde, om den Christus in hem en daarmee den dienst Gods te dooden, zoo spant nog de wereld haar pijl van haat en vijandschap tegen het leven dat uit God is. Veel kan de wereld verdragen; maar niet de openbaring van den dienst des Heeren, het Hem welgevallige offer; dan ontbrandt immer nog de ergernis.

De gemeente van Christus mag gewaarschuwd zijn.

Gewaarschuwd naar buiten, naar den kant der wereld. Gewaarschuwd ook naar binnen, voor zichzelf.

Want het is er verre van, dat zij van alle overblijfselen uit het rijk der duisternis zou gezuiverd zijn; dat alle hatelijkheid en bitterheid uit haar zou zijn geweerd.

Kain is niet als openbare goddelooze en hater van den dienst Gods begonnen, Kain was een zoon van het huis; hij was Abels broeder. Ook hij stond aan het altaar. Ook tot hem sprak de Heere. De haat, de duivelse haat brak uit in het geloovig gezin onzer eerste voorouders; in de kerk van die dagen.

Het zegt der gemeente, dat zij ook op haar eigen leven hebbe toe te zien; het zegt elk onzer persoonlijk, dat wij de uitgangen van ons eigen hart hebben te bewaken. De muur der gemeente beveelt ons niet voor Satan. Wij kunnen in de kerk des Heeren leven, en evenwel „uit den boeze“ zijn. En de gevallen zijn aan te wijzen, dat in godsdienstige kringen, in godsdienstige gezinnen de haat opgewekt wordt, wanneer aan een der leden genade bewezen wordt, en deze in oprechtheid den Heere gaat vreezen en zijn offer gaat brengen. De oudste zoon in de gelijkis was heel godsdienstig en heel gehoorzaam; maar als zijn broeder den gouden ring der genade krijgt, dan komt de haat boven. De blindgeborene werd overal geduld in Jeruzalem; men was vriendelijk voor hem; doch als Jezus hem de oogen geopend heeft en hij zijn waarachtig offer aan God gaat brengen, dan wordt hij door de farizeeën uitgeworpen; dan wordt hij een vreemde in zijn ouderlijk huis; het is alsof zijn ouders maar liever gewild hadden, dat hij blind gebleven was.

De genade en de dienst van God — het offer — zal altijd de vijandschap opwekken van wat niet herboren is.

Wij mogen onszelf wel eens onderzoeken, hoe ons hart staat tegenover de genade, die aan anderen bewezen wordt, tegenover het offer, dat onze broeder brengt. Hier ligt ook een kenmerk des geestelijken levens.

Maar voorts, — onder welk een waarschuwend licht komt hier te staan allerlei hatelijkheid en bitterheid, wrovel en tegenzin, gelijk deze verschijnselen, helaas, nog zoo menigmaal in de gemeente des Heeren voorkomen. Wat zijn er nog vele stekelige woorden, booze blikken, nijldige gedachten.

Men zij op zijne hoede.

Het zijn, ook bij de beste Christenen, de overblijfselen van den Kainsgeest.

Laat ieder onzer, zoo hij deze dingen bij zichzelf bemerkt, de lijn eens doórtrekken, naar voren en naar achteren.

Naar voren, — in broedermoord.

En naar achteren, — in den duivel.

Dan zal heilzame vrees over ons komen, en zullen wij met ons van nature hatelijk hart schuilen bij de almachtige genade Gods, opdat Hij ons beware van den boeze.

U. v. A.

KERKELIJK LEVEN.

Reformatie in de prediking.

VIII.

Het resultaat van onze enquête. VI.

Gelijk we zeiden, wordt veelvuldig de klacht vernomen, dat de prediking zich te zeer richt tot hen, die veel geestelijke ervaring hebben en te weinig den nood van de jeugdigen in het oog vat.

Deze klacht komt niet alleen van jongeren, maar het meest van ouderen.

Wij lichten dit uit het begin van een brief:

„Naar mijn bescheiden meening is een van de grootste gebreken van de hedendaagsche prediking te weinig contact met het hart van de jonge menschen. Ongetwijfeld ligt een groot deel der schuld bij de laatste zelf, maar of zij nu zooveel slechter zijn dan vorige geslachten waag ik te betwijfelen en daarom zal m.i. de prediking zelf meer rekening met hen dienen te houden.“

Een „jongere“ schrijft:—

„Naar aanleiding van Uw desbetreffend artikel, ben ik zoo vrij als „jongere“ op te merken, dat m.i. helaas zeer weinig „jeugdproeven“ (d.w.z. voor personen tot — 35 jaar) worden gehouden in verschillende plaatsen waar ik was.“

Een ander:

„Vooral wil ik U dan bekend maken, dat ik 30 jaar oud ben en geen groote ingrijpende teleurstellingen in het leven heb ondervonden, b.v. sterfgevallen van ouders, vrouw, kinderen, broeders of zusters heb ik niet en gelukkig niet medegemaakt. Ik schrijf dit niet omdat ik daardoor ongevoeliger zou zijn voor anderer leed, zooals men soms meent hieruit te kunnen afleiden. Natuurlijk heb ik wel teleurstellingen gekend en wel in dezen zin, dat God mij liet zien, dat ik onmachtig was in mijzelf en alleen diep afhankelijk van Hem. Zoo zijn die teleurstellingen zegeningen geworden, zonder dat kloven bleven bestaan of noodwendig gevolgen het leven voortdurend verduisterden.“

En nu meent hij, dat de prediking vooral van oudere predikanten te uitsluitend van de onderstelling uitgaat, dat al hun hoorders een leven van uiterlijk tijden achter zich hebben. Wat hij wenscht is dit:

„En om nu kort te zijn. Wanneer ik onder 't Woord zit, heb ik graag, dat ik leeren mag ook. Dat het niet alleen bekende klanken, teksten of versjes zijn, die ik hoor, maar nieuwe dingen ook, waarin uitkomen Gods heerlijkheid, macht en kracht. Onbekende teksten of geschiedenissen hebben dan ook groote aantrekkelijkheid voor mij. Ik houd ervan, dat de prediking zich richt op de geestelijke stroomingen van onzen tijd, in dien zin dus van het volle leven. Ook kan ik de geesten leeren kennen, die niet uit God zijn en de toepassing wordt deze „bij Christus is de volle wijsheid“ en daarom geloof en aanbid ik Hem. En nu gevoel ik wel: ik was zeer eenzijdig in mijn wenschen en beoordelen. Maar toch geloof ik, dat iemand die waardig leed kent van teleurstellingen in 't leven, maar vooral vanwege zijn zonden, zich meer zal kunnen troosten, wanneer hij ziet uit de Schrift de macht van Christus en van den Geest Gods, ook en vooral gezien in de teekenen van onzen tijd, dan wanneer hij hoort van week tot week dezelfde klanken in anderen vorm slechts gegoten.“

Hij gelooft echter ook, dat er gaandeweg verandering in de prediking komt, waarvoor hij zeer dankbaar is.

Iemand die opzettelijk verklaart geen voorstander te zijn van jeugddiensten klaagt en vraagt:

„De jeugd met zijn eigen noden en behoeften krijgt zoo weinig, dat de vraag bij mij opkomt: staan de ouderen, de predikers dan zoover af van de jeugd en haar moeiten en vragen, vragen, die zoo hangt op haar kunnen aanstormen? En het leven met zijn geesteswerkingen en allerlei stroomingen, die hen zoo beroeren en zoo weinig door de prediking belicht worden.“

Een broeder onderling met een langen staat van